

Hus, Jan

Nechutová, Jana (editor); Malá, Jana (editor)

List Mistra Haška M. Janu Husovi – útok proti Husovu kázání

In: Hus, Jan. *Mistr Jan Hus v polemice a v žaláři : překlady, komentáře a poznámky*. Nechutová, Jana (editor); Malá, Jana (editor). Vydání první Brno: Filozofická fakulta, Masarykova univerzita, 2019, pp. 49-52

ISBN 978-80-210-9323-2; ISBN 978-80-210-9324-9 (online : pdf)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/141427>

Access Date: 28. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

LIST MISTRA HAŠKA M. JANU HUSOVI – útok proti Husovu kázání

Bartoš – Spunar č. 280. Přeloženo podle edice Václava Novotného, Mistra Jana Husi korespondence a dokumenty, Praha 1920, č. 38, s. 114–116. Osobnost pisatele nebyla zjištěna.

Já, Mistr Hašek, ti říkám, Huse, že jsi četl málo. A pokud jsi četl, nepochopil jsi, a pokud jsi pochopil, ve své zlobě jsi to nechtěl přijmout. Poslechni si Apoštola v První epistoletě Korintským, ve druhé kapitole, skoro na konci: „Člověk obdařený duchem je schopen posoudit všechno, ale sám nemůže být nikým správně posouzen.“¹⁹⁶ O tomto výroku jsou všichni učitelé ve shodě a říkají, že císař ani žádný král ani světský pán nebo ten, kdo udílí obročí,¹⁹⁷ nemá žádnou soudní moc nad kněžími. Tudíž uplatní-li vůči nim jakékoli násilí nebo moc, smrtelně hřeší, jak říká Augustin ve výkladu slov osmnáctého žalmu: „Řeč předává jeden den druhému, noc noci sděluje poznatky.“¹⁹⁸ Řeč předává jeden den druhému, to znamená: ať poučuje a kárá duchovní duchovního, a noc noci, tedy světský člověk světského člověka.¹⁹⁹ A pak týž autor ve výkladu první kapitoly Geneze, ke sloům „Bůh učinil dvě velká světla: větší světlo, aby vládlo ve dne, a menší světlo, aby vládlo v noci; učinil i hvězdy:²⁰⁰ světlo větší, aby vládlo ve dne, tj. Slunce, které znamená papeže, biskupa a další, kteří jsou nadřizeni jiným duchovním; Měsíc, aby vládl

196 1 K 2, 15.

197 Orig. *collator* – udělovatel obročí nebo vůbec úřadu.

198 Vulg. Ž 18, 3 (Ž 19, 3).

199 Srv. Aurelius Augustinus, *Enarrationes in Psalmos*, Ps. 18: „dies diei, spiritalis spiritalibus; et nox nocti, carnales carnalibus“.

200 Gn 1, 16.

Chrám Boží je svatý II.

noci, ten znamená císaře; a hvězdy, nižší úředníky duchovní i světské, z nichž podle svého postavení každý svou autoritou vládne poddaným a podřízeným.²⁰¹

A řekl jsi, že kněží, kteří žijí ve smrtelném hříchu, nemají Boží moc. Copak jsi nečetl u Jana v devatenácté kapitole, kde Kristus řekl Pilátovi „Neměl bys nad mnou žádnou moc, kdyby ti nebyla dána shůry“?²⁰² A proto říká Apoštol ve třinácté kapitole epištoly Římanům: „Každý ať se podřizuje vládní moci, neboť není moci, leč od Boha, a ty, které jsou, jsou zřízeny od Boha, takže ten, kdo se staví proti vládnoucí moci, vzdírá se Božímu řádu. Kdo se takto vzdírá, přivolává na sebe soud.“²⁰³ A tak svatý Tomáš ve výkladu Druhé knihy Sentencí²⁰⁴ píše: „Hřích neubírá na moudrosti, na moci ani na kráse ďáblu, a tak ani člověku neubírá na moci, je-li zvoleným soudcem. A i kdyby žil ve smrtelném hříchu, musí jej člověk poslechnout, je-li předvoláván. Neříkej, že kvůli hříchu nemá moc.“

Také jsi, Huse, nerespektoval papežskou ani biskupskou exkomunikaci. Poslyš svatého Augustina ve spise Proti Faustovi: Ten, kdo nevěří, je kacíř; kdo je neposlušný, je schizmatik; kdo žije ve smrtelném hříchu, je exkomunikován Bohem a nachází se vně lásky.²⁰⁵ A v Dekretu, ve 22. distinkci, v kapitole *Omnes*, se čte: „Každý, kdo veřejně činí bezpráví Římské církvi, je kacíř.“²⁰⁶

A tak, když jsi řekl: „Odejmete jim statky a vyžeňte je“, učil jsi špatně, protože laici nemají nad klérem žádnou právní jurisdikci, jak bylo výše Apoštolovými slovy řečeno. A když takto špatně učíš, po právu a náležitě se nazýváš „Hus“ a jsi všude vyhlášen jako škodlivá husa.

Ale řekneš: Co je to „Hus“? Podívej, Jeremjáš ve čtvrté kapitole Nářku říká: „Jenom se vesel a raduj, dcero edómská, bydlicí v zemi Hus!²⁰⁷ I na tebe přijde kalich, opojíš se hanbou a budeš obnažena.“²⁰⁸ Dcerou edómskou se rozumí hříšník žijící v hříších. Je poskrvněna, protože Edóm²⁰⁹ – Ezau za obyčejný pokrm prodal prvorozenství²¹⁰ (jinak se jmenuje Edóm), a tak i hříšník za nepatrné potěšení

201 Augustin takto stvoření nebeských těles nevykládá ani v *De Genesi ad litteram* ani v *De Genesi contra Manichaeos*.

202 J 19, 11.

203 Ř 13, 1–2.

204 Tomáš Aquinský říká ve výkladu 2. a 3. knihy Sentencí, že hřích neodnímá svobodu rozhodování ani duševní schopnosti.

205 V Augustinově díle pasáž není.

206 *Decretum Gratiani*, D. 22 c. 1 (Fr. I, col. 73).

207 Vulg. *in terra Hus*, ČEP – „v zemi Úsu“; srv. Jb 1. 1: „Vir erat in terra Hus nomine Iob“ (Vulg.), „Byl muž v zemi Úsu“ (ČEP).

208 Pl 4, 21.

209 Srv. Gn 25, 30; 36, 1–9.

210 Gn 25, 29–34.

prodává věčnou radost. Řehoř: „Potěšení je nepatrné, trápení věčné.“²¹¹ A proto pobýval v zemi Hus, to znamená v tomto světě spějícím k zániku, protože „Hus“ se překládá jako „spějící k zániku“.

„Vesel se a raduj“ je řečeno ironicky: vesel se a raduj tělem i duší, zde na zemi dočasně, abys trpěl věčně. Také k tobě přijde kalich věčného zavržení, budeš opojen v pekelném trápení pelyňkem a sírou a budeš obnažen hanbou a ponížením. Daniel v desáté kapitole: „Ukážu tvou nahotu pronárodům a královstvím tvou hanbu, nakydám na tebe ohavnosti, zahrnu tě urážkami, a pro všechny budeš příkladem.“²¹²

Škodlivý pták husa před sebou zobákem roztrušuje semena, pod sebe je nohama zašlapává, za sebou všechno znečišťuje lejny, takže při chůzi nedělá nic dobrého. Právě tak zápach tohoto Husa a jeho učení ohavně páchne po celém křesťanstvu.

211 U Řehoře Velikého toto místo není, jde patrně o obecně sdílenou a různě formulovanou tezi, srv. Adam de Dryburgh Scotus (+1212), *De triplici genere contemplationis*: „Modicam peccati pruriginem, quae delectat, consequitur aeternum supplicium, quod cruciat“; Aurelius Augustinus, *In Iohannis evangelium tractatus*: „Voluptas transit, peccatum manet; praeterit quod delectat, remansit quod pungat.“

212 Na 3, 5–6.